

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00095132070 / 0095380932
Konu : Soru Önergesi (7/8650)

26.03.2024
7/8650
GK 90

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.01.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1367290 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İstanbul Milletvekili Sayın Evrim RIZVANOĞLU tarafından verilen 7/8650 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: E22BE8F1-05D8-4A55-9742-3DA600C48F8E

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mahallesi, Dumlupınar Bulvarı, Eskişehir Yolu

9.km, No: 151, Çankaya/ANKARA

Faks No: (0312) 449 1341

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

Ayrıntılı bilgi için:

Soru Önergeleri Şubesi

Telefon No: (0312) 449 1342

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

İstanbul Milletvekili Sayın Evrim RIZVANOĞLU'na Ait 7/8650 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-5) Avrupa Birliği (AB) Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) bildirimi (CBAM declaration), yetkilendirilmiş SKDM yükümlüsü tarafından yapılacak olup SKDM yükümlüsü, AB'de yerleşik ithalatçının kendisi veya dolaylı gümrük temsilcisidir.

Ayrıca SKDM sertifikası, AB ithalatçılarına AB yetkili otoriteleri tarafından satılacak/ihale edilecek bir belge olup AB ithalatçısı tarafından yıl boyunca satın alınan SKDM sertifikalarının 1 Ocak 2026 tarihinde mali yükümlülük başladığında teslimi suretiyle karşılanacaktır. Bu çerçevede SKDM sertifikası, sertifikasyon yükümlülüğü olarak algılanmamalı, 1 ton CO2 eşdeğeri sera gazına denk gelen kıymetli kâğıt gibi düşünülmelidir.

Akreditasyon faaliyeti ise SKDM raporlarının doğrulamasını yapan doğrulayıcı kuruluşların akredite edilmesini düzenlemektedir. Doğrulama yükümlülüğü de yine 1 Ocak 2026 tarihinde başlayacaktır. SKDM Tüzüğü'nün doğrulayıcıların akreditasyonuna ilişkin 18'inci maddesinde, ilgili bir faaliyet grubu için AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamında akredite edilen herhangi bir doğrulayıcının, bu Tüzüğün amaçları doğrultusunda akredite bir doğrulayıcı olacağı belirtilmektedir. AB tarafından yayımlanacak ikincil mevzuat düzenlemesi ile SKDM kapsamındaki faaliyetler için yeni akredite doğrulayıcıların atanmasına ilişkin kurallar belirlenecektir.

Bu kapsamda, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı (ÇŞİDB) tarafından yürütülmekte olan, sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanmasına (İRD) yönelik sistemimizin, AB İRD'ye ilişkin 2018/2066 ve 2018/2067 sayılı AB Tüzükleri ile büyük ölçüde uyumlu olduğu ve Avrupa Akreditasyon Birliği (EA) üyesi olan ülkemiz akreditasyon kuruluşu Türk Akreditasyon Kurumu'nun (TÜRKAK), bu alandaki doğrulayıcıları akredite etme yeterliliğine sahip olduğu teknik temaslarımızda AB tarafına yazılı ve sözlü olarak iletilmektedir. Mevzuat karşılaştırma tablolarının ve ilgili uygulama rehberinin İngilizce olarak Avrupa Komisyonu'na iletilmesi amacıyla, ÇŞİDB nezdinde çalışmalar başlatılmıştır.

SKDM Tüzüğü taslak aşamadayken SKDM'nin etkilerine ilişkin iki etki analizi çalışması yapılmıştır:

- 1- ÇŞİDB tarafından Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile "Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasının Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Potansiyel Etkisi" isimli çalışma.
- 2- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı koordinasyonunda Dünya Bankası ile yürütülmüş olan "Türkiye'de Yeşil Büyüme ve Sürdürülebilir Toparlanma Danışmanlık ve Kapasite Geliştirme İşbirliği Programı" başlıklı proje.

Çalışmalarda öne çıkan temel husus, SKDM'nin etkilerini azaltacak ulusal bir karbon fiyatlandırma mekanizmasının tesisi ve bu kapsamda sağlanacak gelirlerin ekonominin yeşil dönüşümünün finansmanına aktarılmasının, ülkemizin ihracat kayıplarının telafisi ve hatta ihracat artışı yakalanmasına katkı sağlayacağıdır.

Diğer taraftan, SKDM'nin 2026'da başlayacak mali yükü esasen, ürünün emisyon yoğunluğu, AB ETS'si haftalık karbon fiyatı ve AB'nin 2034 yılına kadar vereceği ücretsiz tahsisatların azalmasına bağlı olarak kademeli olarak ortaya çıkacaktır.

2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile 16 Temmuz 2021 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Yeşil Mutabakat Eylem Planı (YMEP) kapsamında, "1.1.2. Sınırdaki

Karbon Düzenleme Mekanizmasının enerji yoğun ve kaynak yoğun sektörlerimize etkilerinin senaryolar bazında modellenerek sektör bazında çalışılması ve yapılması gereken eylemlerin değerlendirilmesi” eylemi çerçevesinde, sektörel çalışmalar devam etmektedir.

Bununla birlikte, Yeşil Mutabakat Eylem Planı kapsamında SKDM başlığında çalışmalar ilgili kurumlarla iş birliği içerisinde yürütülmekte olup üç başlıkta ele alınmaktadır:

- Farkındalık ve Bilgilendirme: Odalar, Birlikler, Organize Sanayi Bölgeleri ve Kalkınma Ajansları personeline eğitimler verilmiş, sektör çatı kuruluşları ile birlikte il il bilgilendirmeler yapılmış (2022 yılında 185, 2023 yılında 100 adet), online olarak bölgesel programlar düzenlenmiş, Bakanlığımız web sayfasına güncel bilgiler ve yol gösterici araçlar konulmuş, yine Bakanlığımız YouTube sayfasından sektörel ve genel SKDM eğitimleri firmaların erişimine açılmıştır.
- Finansman: Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıkları tarafından başta KOB ’ler olmak üzere, firmalarımıza enerji verimliliği, yeşil dönüşüm, teknik yardım destekleri verilmektedir.
- Karbonsuzlaşma: Emisyon yoğun sektörlerde (SKDM sektörleri olan demir/ elik, alüminyum,  imento ve gübre) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından EBRD iş birliği ile karbonsuzlaşma yol haritaları hazırlanmış olup 2024 yılı ilk çeyreğinde yayınlanması beklenmektedir. SKDM kapsamında mali yükümlülüklerin azalmasında önem arz eden;  lkemizde AB ETS’si ile uyumlu tasarlanacak bir ETS kurularak, SKDM kapsamında mahsuplaşmaya imk n sağlanması ve tahsil edilecek karbon vergilerinin yurt içinde kalması, elde edilen gelirin sektörün karbonsuzlaşmasını finanse etmek için kullanılmasına yönelik  ş B tarafından yürütülen mevzuat çalışmaları devam etmektedir.

Öte yandan, AB pazarına ihracatımızda rekabet iliğimizin korunması ve öncelikli, sekt rlerimizde pazar payımızın sürdürülebilirliğinin sağlanması büyük öneme haizdir. Bu doğrultuda, öncelikli imalat sanayi sektörlerinde düşük karbonlu üretime yönelik ülkemiz yol haritaları hazırlanmaktadır. Halihazırda, demir- elik, alüminyum,  imento ve gübre sektörleri için yol haritası çalışmaları tamamlanmıştır.

AB SKDM kapsamında yeşil dönüşüm sürecindeki firmalarımızın üretimde kullandıkları kaynak, (girdi/ara girdi), üretim süreci ve elektrik tüketiminden kaynaklanan karbon emisyonlarının düşürülmesine yönelik yapacakları yeşil dönüşüm yatırımlarının maliyetlerinin azaltılması kapsamında gerekli teşviklerin ve desteklerin sağlanması hususu ilgili Bakanlıklarla koordine edilmektedir.

Yeşil dönüşüm ve SKDM kapsamında Bakanlığımız destekleri ise aşağıda yer almaktadır:

Ülkemiz ihracatının dönüşüm sürecinden olumsuz etkilenmemesi ve ihraç pazarlarımızın kaybedilmemesi adına, firmaların konuya ilişkin farkındalığının artırılması ve sürece ilişkin yol haritasının oluşturulmasında kapsamlı bir destek sağlanmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu kapsamda; 23/02/2024 tarihli ve 32469 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhracat Destekleri Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 8191 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile “Avrupa Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği” yürürlüğe girmiştir.

Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği, tüm sektörlerden ihracatçı firmalarımıza yönelik kapsamlı bir danışmanlık destek paketidir. Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteği ile ihracatçı firmalarımızın Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında kurumsal sürdürülebilirlik odaklı dönüşümü sağlayabilmesi için farkındalığın sağlanması, mevcut durum analizinin yapılması, mevcut durumun iyileştirilmesine yönelik yol haritasının oluşturulması ve şirketlerin ulusal ve uluslararası fonlara erişimin kolaylaştırılmasını hedeflenmektedir. Oluşturulan bütüncül destek modeliyle; herhangi olgunluk seviyesindeki bir firma için zorunluluk ve belirsizlik olan bu süreç; kriterleri ve parametreleriyle birlikte tanımlanacak, nerede durduğu ve nereye varması gerektiği belirlenecek, altyapının d n ş t r lmesi konusunda yol

gösterilecektir. Yeşil Mutabakata Uyum Projesi Desteğinin bu hedefleri doğrultusunda, ihracat yapan firmalarımız tarafından alınan danışmanlık hizmeti giderleri 5 yıl süresince %50 oranında ve toplamda 10.000.000 TL'ye kadar mevcut destek imkanlarımız çerçevesinde Bakanlığımızca desteklenecektir.

Uluslararası markalaşma potansiyeline sahip firmalarımızın, dış pazarlarda kendi markalarıyla küresel bir oyuncu olabilmeleri ve bu markalar aracılığıyla olumlu Türk malı imajının oluşturulması ve yerleştirilmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca sunulan Marka/TURQUALITY® Destek Programının odağında, klasik ihracat desteklerinden farklı olarak salt ihracatı artırmak yerine firmaların markalaşma hedeflerine katkıda bulunmak yer almaktadır. 18/8/2022 tarihli ve 31927 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5973 Sayılı İhracat Destekleri Hakkında Kararın 17 nci maddesinde düzenlenen ve uygulama usul ve esasları Marka ve TURQUALITY® Desteğine İlişkin Genelge ile belirlenen Marka/TURQUALITY® Destek Programı ile Bakanlığımızca; firmalarımızın kurumsal altyapılarını geliştirmeye yönelik yönetim danışmanlığı, bilişim danışmanlığı ve sürdürülebilirlik danışmanlığı faaliyetleri desteklenmektedir.

Bu kapsamda, Marka/TURQUALITY® Destek Programı kapsamında bulunan firmalarımızın Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum sürecine yönelik olarak gerçekleştirmeleri gereken karbonsuzlaşma/karbon emisyonunu azaltmaya yönelik faaliyetleri Bakanlığımızca desteklenmekte olup ayrıca; kurumsal sürdürülebilirlik seviyesinin tespiti ve raporlanması, kurumsal sürdürülebilirliğe yönelik stratejiler geliştirilmesi, mevcut iş modelinin sürdürülebilir hale getirilmesi, sürdürülebilir ürün geliştirme, sürdürülebilir satın alma, tedarikçi seçimini sürdürülebilir politikalara dayandırarak tedarikçi seçim kriterlerinin ve prosedürlerinin firmanın çevresel stratejisini yansıtacak şekilde belirlenmesi, çevre kirliliği ve etkilerine karşı standartların belirlenmesi ve uygulanması, üretim süreçlerinde ortaya çıkan karbon salınımının azaltılması, üretim süreçlerinde ortaya çıkan karbon ve su ayak izinin hesaplanması, üretim süreçlerinde ortaya çıkan atıkların sürdürülebilirliğe uygun yönetimi, sürdürülebilirliğe ilişkin verilerin kontrolü, doğrulanması ve raporlanması gibi birçok alana yönelik aldıkları danışmanlığa ilişkin giderleri destek kapsamında yer almaktadır.

Marka/TURQUALITY Destek Programı kapsamında yer alan ve ilk 5 yılını doldurmamış şirketler tarafından alınan Sürdürülebilirlik Danışmanlık giderleri dahil olmak üzere Kurumsal Altyapı Oluşturmaya Yönelik Danışmanlıklar, harcama tutarının %50'si oranında ve 27.962.050 TL'ye kadar Bakanlığımızca desteklenmektedir.

Bunlara ilaveten, yeşil dönüşüm sürecinde firmalarımız tarafından ihtiyaç duyulabilecek çevre, kalite ve insan sağlığına yönelik teknik mevzuata uyum sağlanabilmesini teminen akredite edilmiş kurum ve/veya kuruluşlardan alınan yurt dışı pazara giriş belgelerine yönelik giderler Bakanlığımızca desteklenmektedir. Firmaların pazara giriş belgelerine ilişkin giderleri %50 oranında ve 11.183.893 TL'ye kadar desteklenmektedir.

Ayrıca, firmalarımızca AB'nin SKDM kapsamında belirlenen metodolojilere uygun raporlama faaliyetlerini gerçekleştirmelerine yönelik olarak Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından teknik destek sağlanmaktadır.